

ઈમામત કા બયાન

સંપાદક- મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

■ રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

◆ ઈમામ ઓર મુઅજ્જીન કી ઝિમ્મેદારી.

ઈમામ કે ઝામીન હોને કા મતલબ યે હે કિ વો લોગો કી નમાઝ કા ઝીમ્મેદાર હે અગર વો નેક વ સાલેહ ના હો તો સબ કી નમાઝ ખરાબ કર દેગા ઇસલિયે રસૂલુલ્લાહ ﷺ દુવા ફરમાતે હે એ અલ્લાહ ઇમામો કો નેક વ સાલેહ બના ઓર મુઅઝ્ઝીન કે અમાનતદાર હોને કે યે માના હે કિ લોગો ને અપની નમાઝ કે મામલે કો ઇસકે હવાલે કર દિયા હે ઇસકા ફર્ઝ યે હે વક્ત પર અઝાન દે, તાકી અઝાન સુન કર લોગ તાચ્ચારી કરે ઓર ઇત્મીનાન સે જમાત મેં શરીક હો સકે અગર વક્ત પર અઝાન મુમકીન ના હો તો બહુત સે લોગ જમાત સે મેહરૂમ રેહ જાયે યા એક દો રકાત છૂટ જાયે, યે હદીસ એક તરફ તો ઇમામો ઓર મુઅઝ્ઝીનો કો યે હિદાયત દેતી હે કિ વો અપની ઝીમ્મેદારી મેહસૂસ કરે દુસરી

तरफ़ उम्मत को ये बताया जा रहा है कि
 इमामत के लिये नेक और परहेज़गार
 आदमी को पसंद करें, और अमान के लिये
 ऐसे आदमी को मुकरर करें जिसके अन्दर
 ज़िम्मेदारी का अहसास हो।

[अबू दाउद; अन अबू हुरैरा रही, रिवायत का ज़ुलासा]

◆ नमाज़ियों का लिहाज़ करना.

रसूलुल्लाह ﷺ ने फ़रमाया कि जब तुम्हें से कोई इमामत करे
 तो [हालात का अदाजा कर के और नमाज़ियों का लिहाज़
 करते हुए] हल्की नमाज़ पढ़ाये इसलिये कि तुम्हारे पीछे
 कमजोर भी होंगे, बीमार और बूढ़े लोग भी. लेकिन जब
 तुम्हें से कोई अकेले अपनी नमाज़ पढ़े तो ज़ुतनी लम्बी
 नमाज़ पढ़नी चाहिए पढ़े.

[बुखारी मुस्लीम; अन अबू हुरैरा रही, रिवायत का ज़ुलासा]

◆ नमाज़ियों का वक्त व हालात का लिहाज़ करना.

हज़रत अबू मसउद असारी (रही) का ज़यान है कि अके
 आदमी रसूलुल्लाह ﷺ के पास आया, उसने कहा कि कुला

ઈમામ ફજર કી નમાઝ લમ્બી પઢાતા હે
 ઉસ્કી વજહ સે સુબહ કી નમાઝ બા જમાત
 મે દેર સે પહુચતા હૂં (અબૂ મસઉદ ફરમાતે હે)
 મેને કિસી વઅજ વ તકરીર (ભાષણ) મે

રસૂલુલ્લાહ ﷺ કો ઈતના ગુસ્સા કરતે નહી દેખા જીતના ઉસ
 દિન કી તકરીર મે દેખા. આપને ફરમાયા, ઐ લોગો તુમ્મે સે
 કુછ ઈમામત કરને વાલે અલ્લાહ કે બન્દો કો અલ્લાહ કી
 ઈબાદત કરને સે બિદકાતે હે [ખબરદાર] તુમ્મે સે જો ભી
 ઈમામત કરે *ઈજ્તિસાર સે કામ લે, ક્યોકિ ઉસ્કે પીછે બૂઢે
 ભી હોગે, બચ્ચે ભી, ઔર કામ કાજ પર નિકલને વાલે
 જરૂરતમંદ ભી.

*ઈજ્તિસાર સે કામ લેને કા મતલબ યે નહી કિ ઉલ્ટી સીધી,
 જલ્દી જલ્દી નમાઝ પઢ પઢા દી જાયે ઔર ચાર રકઅત
 નમાઝ ડેઢ મિનટ મે પૂરી કર દી જાયે ઐસી નમાઝ ઈસ્લામ
 કી નમાઝ નહી હે. હાં નમાઝિયોં કા ઔર વકત વ હાલાત કા
 જરૂરી હદ તક લિહાજ કિયા જાના ચાહિયે.

[બુખારી મુસ્લીમ; રિવાયત કા ખુલાસા]

◆ मुफ्तसर किरात.

जाबिर (रही) इरमाते हे कि मुआज बिन
जबल (रही) रसूलुल्लाह ﷺ के साथ (मस्जिद
नबवी में नज़ल की निश्चित से) नमाज़ पढ़ते,
फिर जा कर अपनी क़ौम की इमामत करते, तो उन्होंने ने अक़
रात ईशा की नमाज़ रसूलुल्लाह ﷺ के साथ पढ़ी, और फिर
जाकर इमामत की और सूरह बकरा शुरू की, तो अक़ आदमी
ने सलाम फ़ेर दिया और अलग अपनी नमाज़ पढ़ कर घर
चला गया, दूसरे नमाज़ियों ने (नमाज़ पढ़ने के बाद) उससे
कहा, तूने निज़ाक का काम किया उसने कहा नहीं मेने
मुनाफ़िकाना काम नहीं किया. अल्लाह की क़सम में
रसूलुल्लाह ﷺ के पास जाऊँगा (और मुआज की लम्बी
नमाज़ का किस्सा श्रुत करूँगा) युनाये उसने आकर कहा अ
अल्लाह के रसूल! हम आबपाशी के उँट रखते हे (मजदूरी
पर लोगो के भाग और भेतो की सियाई का काम करते हे)
दिन भर अपने काम में लगे रहते हे, और मुआज का हाल
ये हे कि ईशा की नमाज़ आप ﷺ के साथ पढ़ कर गये, और

સૂરહ બકરા શુરૂ કર દી (હમ દિન ભર કે થકે
માદે કૈસે ઇતની દેર તક ખડે રહ સકે હે?)

આપ યે સુન પર મુઆજ કી તરફ મુતવજ્જેહ

હુવે ઔર ફિર ફરમાયા "ઐ મુઆજ! ક્યા તુમ

લોગો કો ફિતના મે ડાલતે હો? વશમસિ વ જુહાહા પઢા

કરો, વલ્લ્યલી ઇજા યગશા પઢા કરો, સબ્બિહિસ્મા

રબ્બિકલ આલા પઢા કરો. અલ્લાહ હજરત મુઆજ (રદી)

સે રાજી હો કિ ઉન્કે અમલ સે ઉમ્મત કે ઇમામો કો કિતની

બડી હિદાયત મિલી.

[બુખારી મુસ્લીમ; રિવાયત કા ખુલાસા]